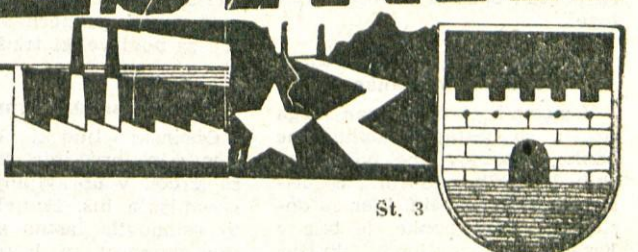

TRŽIŠKI VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI TRŽIŠKE OBČINE

LETO VI.

Tržič, 15. februarja 1957

Št. 3

Zanimive razprave in sklepi občinskega ljudskega odbora in svetov

INVESTICIJSKI PROGRAM OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA ZA LETO 1957

V teku letošnjega leta bo občinski ljudski odbor dovršiti vsa dela, ki so začeta in še niso dovršena. Trgovsko-stanovanjska hiša na Ravnem mora biti pripravljena za vselitev do konca julija, stanovanjski četvorček ob Čankarjevi cesti, ki ga bodo v kratkem začeli zidati, mora biti dovršen do konca junija, nova stanovanja v Pristanu in v Čevljarski ulici do konca aprila in stanovanja v Sebenjah do konca maja. Na Ravnah bo občinski ljudski odbor začel z zidanjem treh novih četvorčkov. Tudi novoustanovljena stanovanjska zadruga predilnice in tkalnice namerava zidati stanovanja. Lepo kamnito obrežje pod trgovsko hišo na Ravnah bo letos občinski ljudski odbor podaljšal in tamkajšnji lesen most nadomestil z betonskim. Proletarska cesta in Ravne bodo v etapah regulirali, vsa naselja bodo parkovno uredili in bo ta del mesta, kjer dejansko stanuje največ delovnih ljudi in ki je doslej bil še nekoliko pozabljen, postal najlepše urejeni del mesta.

Vhod v Blejsko ulico je tako ozek, da zaradi tega doslej avtobusno podjetje ni moglo ustrezno prevažati občinskega ljudskega odbora za uvedbo avtobusne proge preko Kovorja. Investicijski program občine računa na razširitev tega vhoda.

V načrtu so elektrifikacijska dela na Čankarjevi cesti, gradnja elektrovoda od Leš do Visoč, nadaljevali bodo s kanalizacijo v Križah in ker je električna cestna razsvetljava v mestu dotrajala, bo vsaj ena ulica že letos dobila fluorescenčno razsvetljava. Vse do letos občine niso imele nobenih sredstev za komunalna dela. Po novih predpisih pa smejo občine porabiti del stanovanjskega prispevka tudi za komunalne pravne.

Nova mostna tehtnica

Mostna tehtnica na začetku Čankarjeve ceste, ki ima zmogljivost 4 tone, je po 50 letih uporabe dotrajala in vsakoletna popravila vzamejo pretežni del dohodkov. Na tej tehtnici ni bilo mogoče tehtati kamionov. Komunalni obratki so kupili mostno tehtnico za 25 ton, ki bo v kratkem dostavljena. Nova tehtnica bo postavljena na ovinku Kolodvorske ceste pred mostom, nasproti Preske. Tamkajšnji doslej zapuščen prostor bo parkovno urenjen. Prostor pa,

kjer stoji stara mala mostna tehtnica, bo razšrjen in je namenjen za spomenik padlim borcem in žrtvam NOV.

Gorenjska oblačilnica

Mnogi vprašujejo, zakaj podjetja iz Kranja ustanavljajo pri nas svoje podružnice. Gorenjska oblačilnica v Kranju je dobila od občinskega ljudskega odbora dovoljenje, da ustanovi pri nas podružnico, in že adaptira trgovske prostore v poslopju Mestnega doma. Gorenjska oblačilnica je močno podjetje, opremljeno z vsemi stroji, ki mu omogočajo izdelavo cenene konfekcije. Naša občina glede na manjšo obsežnost takega podjetja zaenkrat ne zmore. Občinski ljudski odbor je dal dovoljenje za podružnico iz razlogov, ker hoče nuditi občanom priliko nakupa cenene konfekcije doma, namesto da trošijo nakupovalci denar za potovanje v Kranj zaradi nakupa.

Tudi tržiško Modno krojaštvo bo začelo z izdelovanjem ženske konfekcije.

Tudi v Križah bo zadruga ustanovila konfekcijsko podjetje

Krojačnica v Križah se je lani borila s težkočami zaradi izostalih naročil. Konkurence niso bili sposobni, ker niso imeli strojne opreme. Kmetijska zadruga v Križah bo te dni ustanovila konfekcijsko podjetje v Križah in je podjetju obljubil poslovne prostore tov. Zaplotnik »pri Janku na cesti«. Zadruga bo podjetju nabavila konfekcijske stroje in ima baje že zagotovljena naročila. Krojačnica v Križah bo v dosedanji obliki prenehala poslovati in se bo vključila v novo konfekcijsko podjetje.

Mlečna restavracija

Samo v petih mestih slovenske republike so take restavracije. Trajno velik obisk tega podjetja pri nas dokazuje, kako nujno potrebna je bila ustanovitev takega obrata. V kratkem bodo začeli tudi s prodajo slaščic in peciva ter kuhanjem zelo cenjenih enolončnic. Občin-

POPIS PREBIVALSTVA

V matičnem uradu občinskega ljudskega odbora je v dneh od 11. do 20. februarja 1957 popis prebivalstva. Zglasiti se morajo vsi moški, rojeni v letih od vključno 1892 do vključno 1940 in ženske, rojene v letih od vključno 1902 do vključno 1933. Vsakdo mora prinesiti s seboj osebno legitimacijo, razen mladincev, ki je še nimajo. Popis poteka po abecednem redu. Od 11. do 14. februarja je popis za črke A do K, v petek, dne 15. februarja bo popis za črki L in M, dne 16. februarja za črke N, O in P, dne 18. februarja za črki R in S, dne 19. februarja za črki Š in T, v sredo, dne 20. februarja pa za ostale črke.

skemu ljudskemu odboru ni žal, da je za adaptacijo in opremo izdal 1,714.000 dinarjev.

Restavracijske prostore je občinski ljudski odbor vzel v najem za dobo 10 let in bo zanje plačeval najemnino kljub stroškom za adaptacijo. Seveda je ta najemna malo nižja kot znaša dejanska vrednost moderno urejenih lokalov. Govorice, ki so se trosile po mestu bo (Nadaljevanje na 7. str. zgoraj)

Tržiški vestnik — glasilo SZDL

Pet let poteka, kar se je v Turističnem društvu porodila misel, naj bi naše delovno ljudstvo dobilo svoj časnik, ki naj bi spremljal vso njegovo pestro dejavnost na političnem, gospodarskem, kulturnem, športnem in sploh vsakem področju ter dajal vedno novih pobud k še večji dejavnosti, kritično motreč uspehe in trenutne neuspehe pri njegovem vsakdanjem delu. Porodila se je misel in Turistično društvo jo je osvojilo. Tako je 5. avgusta 1952 Tržiški vestnik prvič prišel med naše ljudi.

V prvem letu izhajanja je bil mesečnik, od Novega leta 1953 pa je začel — bolj ali manj redno — izhajati kot štirinajstdnevnik, da bi bil tako kar se da aktualen in živ. Drugo vprašanje je seveda, koliko je mogoče v preteklih letih uredniški odbor svojo zamisel uresničevati, zakaj ta stvar pa ni odvisna zgolj od uredništva, temveč vse bolj od številca postrtovalnih sodelavcev. Le-teh pa nam je vedno primanjkovalo, bodisi ker so tisti, ki bi mogli marsikaj prispevati, prezačopleni, deloma pa tudi, ker se je nekaterim — bodimo odkriti — zdel naš list kot plod dejavnosti Turističnega društva premalopomemben, da bi zanj pisali.

V resnici je ta dejavnost — izdajanje lista, ki posega v vsa

področja družbenega življenja v občini — preraščala okvir dejavnosti turističnih društev, čeprav imajo le-ta sicer zelo širok delokrog — od olepšavanja kraja do organiziranja potovanj, od dajanja informacij do prirejanja festivalov, od dajanja pobud zaboljšanje gostinstva do izdajanja raznovrstnih publikacij. Njihovo delo naj bi bilo skratka delo za vsestransko poživitev njihovega kraja. Z izdajanjem, oziroma natančneje: urejevanjem Tržiškega vestnika pa je naše Turistično društvo le posegalo iz svojega delokroga, čeprav mu moramo priznati velike zasluge v tem njegovem dosedanjem delu.

Iz navedenega razloga so se pričeli konec preteklega leta razgovori med izdajateljem lista in občinskim odborom Socialistične zveze delovnih ljudi, da naj bi le-ta prevzel skrb za urejevanje lista, ker mu ta naloga vse bolj pristojni. Plod teh razgovorov je bil na kratko ta, da je občinski odbor SZDL imenoval uredniški odbor z odgovornim urednikom ter ustanovil tiskovni sklad lista — in je tako Tržiški vestnik postal glasilo SZDL tržiške občine — medtem ko je skrb za izdajanje lista z vsemi administrativnimi posli ostala Turističnemu društvu.

Oba, tako uredniški odbor Tržiškega vestnika, kakor tudi Turistično društvo kot izdajatelj lista, se zavedata vsak svoje naloge, ki jo imata pred seboj, če hočeta, da bo list na eni strani vsebinsko na dostojni višini in da bo na drugi strani kolikor mogoče redno izhajal, spopolnjeval svojo zunanjo finančnomijsko in se še bolj razširil med našimi občani. Ne bosta pa sled ko prej mogla zadovoljiti svojih čitateljev, če ne bosta med vsemi občanmi našla dovolj pomoči. Ta pomoč naj bi bila v prvi vrsti v pošiljanju prispevkov z vseh področij našega družbenega življenja. Vsi, ki kolčkaj utegneta, pišite v naš list! Poročajte sproti o vsem, kar je novega v podjetjih, v družbenih organizacijah, v društvih in sploh v vsem javnem življenju! Osvetlite dogodke z njihove pozitivne, pa tudi z negativne strani, saj tudi s tem lahko mnogo koristite v našem družbenem razvoju.

Uredništvo upa, da se bo krog dopisnikov zdal, ko je list glasilo SZDL tržiške občine, mnogo povečal, saj je dolžnost slehernega člana SZDL, da po svojih močeh sodeluje pri njenem delu. Le na ta način bo postal Tržiški vestnik dober list, tak, kot si ga vsi občani želimo.

Uredništvo

diši iz nepoučenosti ali iz zlobe, da je občinski ljudski odbor nasilno odvzel hišo lastnici, so seveda smešne in brez podlage.

V Tržiču podružnica okrajne komunalne banke

V mestnih občinah kranjskega okrajja so obstajale komunalne banke, ustanovljene po občinskih ljudskih odborih. S pristankom vseh občin, kjer so doslej bile take banke, je bila v Kranju ustanovljena okrajna komunalna banka, ki bo imela v občinah in tudi pri nas svoje podružnice. Občinski ljudski odbor je na zadnji seji imenoval upravni odbor. Predsednik odbora je tov. Karel Kravcar.

Slaba udeležba na zborih volivcev

Zadnji zbori volivcev so bili izjemno slabo obiskani. Predsednik občinskega ljudskega odbora je na občinski seji grajal odbornike, ki se niso udeležili teh zborov in ki niso zainteresirali prebivalstva za udeležbo, ko se vendar na teh zborih rešujejo zelo resni gospodarski problemi, pri katerih bi moral sodelovati sleherni volivec. Na zborih so že prenehali z medsebojnimi očitki in razpravljajo samo o resnih zadevah. Treba pa bo temeljito predrugačiti način sklicevanja takih zborov.

Otroški dom

S sklepom občinskega ljudskega odbora se Otroške jasli preosnujejo v finančno samostojen zavod z nazivom »Otroški dom v Tržiču«. Pravila zavoda so odborniki na seji potrdili.

Ali bo okraj vrnil občini posojilo iz obrtniškega investicijskega sklada

Predsednik občinskega ljudskega odbora je pojasnil na stavljena vprašanja, da OLO v Kranju najbrže letos ne bo mogel vrniti izposojenih 5 milijonov dinarjev in bo zato moral verjetno odložiti plačilo na prihodnje leto.

Razmere v mehanični delavnici

V kratki dobi enega leta sta zaporedoma dva direktorja odpovedala službo v tem podjetju in odšla na težji ter nižje kvalificirani službeni mesti. Tretji kompetent pa se je premislil že potem, ko je bil sprejet na direktorsko mesto. Občinski ljudski odbor je imenoval sedaj direktorja tov. Mirka Hrasta. — Medsebojni odnosi kolektiva tega podjetja pa so vse prej kot primerni in take razmere gotovo niso v korist podjetja. Treba bo, da vodilno osebje podvzame energične ukrepe, če noče, da bo to sicer lepo podjetje propadlo.

Na Balosu in v Paradižu bodo zidali stanovanja

Bombažna predilnica in tkalnica bo v bivšem skladišču na Balosu zgradila 7 družinskih stanovanj in več samskih sob. Lesno industrijsko podjetje pa bo v Paradižu v opuščeni splotji ILGI zgradilo 4 družinska stanovanja. Občinski ljudski odbor je na zadnji seji izročil obema podjetjema obe stavbi v družbeni standard s pogojem, da sezidata navedeno število stanovanj.

Prostor na Balosu pa je bil od urbanistov določen za gradnjo novega zdravstvenega doma.

Prostor pa ni bil preveč srečno izbran in za tako veliko stavbo na tem mestu res ni prostora. Pristojni občinski krogi bodo zato iskali primernejše stavbišče za novi veliki tržiški zdravstveni dom.

Stanovanjske skupnosti

Občinski ljudski odbor je Bombažni predilnici in tkalnici že izročil v upravljanje 77 stanovanjskih hiš. Podjetje je zato ustanovilo lastno stanovanjsko skupnost in lastno stanovanjsko upravo.

Tudi člani delavskega sveta tovarne obutve Peko so na sestanku izrazili željo, da jim izroči stanovanjske hiše v upravljanje.

Privatne gostilne

Gostilne so lani razen ene izjeme zaporedoma izkazovale izgubo v poslovanju. Občinski ljudski odbor se je bavil z načrtom, da zapre vse gostilne družbenega sektorja v privatnih hišah, ker nima sredstev, da krije izgubo. Z odobrenjem odbora je bila likvidirana gostilna družbenega sektorja »Pod Kokošnico« in izdano tov. Vinku Koširju dovoljenje, da odpre zasebno gostilno. Likvidirana bo tudi gostilna pri Zumru v Bistrici in verjetno tudi gostilna Pod Košuto v Podljubelju, ker so ali bodo hišni lastniki zaprosili za zasebne gostilne. Z ostalimi se še pogajajo, ali naj morda ne preidejo v zasebni sektor oziroma ali naj se posamezna podjetja združijo. Občinski ljudski odbor je sklenil, da bo zaprl vsako gostilno družbenega sektorja v privatnih stavbah, brž ko bo izkazala izgubo.

Zadružni dom ali upravno poslojpe v Kovorju?

Kovorjani so pred nekaj leti sezidali temeljno in kletno zidovje nameravanega 30 m dolgega in 13 m širokega zadružnega doma. Za nadaljnjo gradnjo pa niso dobili pričakovanih kreditov. Ker bi gradnja tako velikega poslojpa stala mnogo denarja, bodo Kovorjani sezidali na drugem mestu upravno poslojpe, ki bo obsegalo tudi nekaj poslojnih lokalov. Občinski ljudski odbor jim je v ta namen dodelil potrebno stavbišče. Na zgrajenih starih temeljnih in kletnih zidovjih pa bo skušal občinski ljudski odbor v doglednem času sezidati stanovanjski blok in bi v tem poslojpu morda našli prostora tudi za manjšo dvorano za prireditve ali vsaj prostore še za 1 trgovino. Vendar pa je odbor poudaril, da ima pred vsemi deli prednost preskrba pitne vode za Kovor.

Vodovod Bistrica—Kovor—Žiganja vas—Naklo

Mnogo se je pisalo o gradnji tega vodovoda. Danes pa je rešitev problema že tako daleč, da so že naročeni načrti za gradnjo tega vodovoda. Kompleksni načrti za vso progno bodo stali 3 milijone dinarjev. Po dogovoru bo Kranj plačal 76 %, Tržič pa 24 % stroškov za načrte. Izdelava kompleksnih načrtov bi trajala več kot leto dni in so se zato zastopniki Kranja in Tržiča dogovorili, da bo načrt izdelan v etapah. Letos bo izdelan načrt za prvo etapo od Bistrice do Kovorja. V petih letih bo dograjen v etapah ves vodovod. Občinski

ljudski odbor je sklenil, da skupno z občino Kranj osnuje »vodno skupnost«. Na seji je odbor že imenoval člane v iniciativni odbor za ustanovitev vodne skupnosti. Ta odbor bo takoj pripravil vse potrebno za ustanovitev skupnosti, predvsem bo tudi pripravil pravila in pa zbral podatke o uporabnih vodovoda in o rentabilnosti naprave. Gradnja tega tako zaželenega vodovoda se torej resno pripravlja.

Ljubeljski cestni predor

Skupina delavcev nadaljuje dela v tem predoru, ki bo v doglednem času tudi na jugoslovanski strani popolnoma dograjen. Naselje okoli vhoda v tunel je te dni dobilo električno luč, ki jo daje agregat iz predora. Tržičane, posebno lastnike motornih vozil zanima, ali bo do predora zgrajena nova cesta, oziroma ali bo rekonstruirana sedanja ljubeljska cesta. Menda večina Tržičanov želi, da bi cesta proti Ljubelju še nadalje vodila skozi mesto, toda promet se bo leto za leto razvijal in verjetno Tržičani čez 10 let ne bodo več želeli mednarodne ceste skozi mesto.

Osamosvojitve Tovarne obutve PEKO

Pred desetimi leti je ustanovitelj tega podjetja v Ameriki vzel v najem stroje Goodyear. Vsa leta je podjetje za najete stroje plačevalo visoko najemnino v dolarjih. Od leta do leta pa so bili stroji bolj izrabljeni. Prihodnje leto mora tovarna obnoviti pogodbo za najem. Letna najemnina znaša približno 15.000 dolarjev. Za najemnino nekaj let si bi lahko tovarna nabavila nove stroje. To tudi podjetje namerava napraviti in je že pripravilo načrte. Najeti namerava okoli 180 milijonov dinarjev posojila za nabavo najmodernejših čevljarjskih strojev, ki bodo omogočila za 30 % večjo produkcijo na tekočem traku. Tudi kvaliteta izdelkov se bo seveda z novimi stroji neprimerno izboljšala. Manjši del posojila namerava podjetje uporabiti za gradnjo novih objektov — delavnice v podaljšku obstoječega tovarniškega poslojpa. Po računu tovarne bo dolg v nekaj letih odplačan. Prizadevanje tovarne, da se osamosvoji, zasluži vse prizna-

RAZPIS

Občinski ljudski odbor v Tržiču razpisuje honorarno delovno mesto za rečnega kontrolorja na področju občine Tržič.

Interesenti naj pošljejo pisane ponudbe na tajništvo občinskega ljudskega odbora. Plača po dogovoru.

OBJAVA

Uprava javnih zemljišč v Tržiču proda živino na posestvih »Kramarjeva guba« in »Brdo«. Razprodaja bo dne 15. februarja 1957 ob 7. uri zjutraj na omenjenih posestvih. Prednost nakupa imajo državna posestva. Uprava

nje. Dolžnost prizadetih krogov, ki dajejo investicijska posojila, pa je, da pomagajo tovarni s krediti.

Se nove avtobusne zveze in avtobusna čakalnica

Izmed vseh krajev Slovenije ima naše mesto največ avtobusnih zvez. Drugi kraji nam številne in ugodne zveze kar zavidajo. Kljub temu pa so veliki in moderni avtobusi večkrat prenatrpani. Občinski ljudski odbor je skupno s Turističnim društvom ponovno predlagal podjetju SAP, da uvede ob nedeljah več avtobusnih zvez, predvsem pa avtobus, ki bi odhajal tako rano iz Tržiča, da bi ujel vse avtobusne in vlakovne zveze v Ljubljani proti Primorskemu, Dolenjski in Štajerski. Podjetje SAP je tej želji z razumevanjem ustreglo. Potniki bodo torej ob nedeljah in prazniških imeli zvezo z vsemi drugimi avtobusi. Novi vozniki red objavljamo na drugem mestu. Občinski ljudski odbor in Turistično društvo sta sedaj zaprosila pri podjetju SAP še za nadaljnjo ugodnost, da ukine avtobus z odhodom ob 13. uri iz Ljubljane v Tržič in namesto njega uvede avtobus z odhodom iz Ljubljane okoli 15. ure. Ta sprememba je splošno zaželena.

Podjetje SAP bo v poslovalnici pekarije Vilfan v kratkem uredilo avtobusno čakalnico. S posredovanjem občinskega ljudskega odbora bo prodajalna kruha dobila nove prostore na Koroški cesti št. 7.

Brateci so nam pisali

Tovariš uredniki!

Dolga desetletja je bilo delavsko naselje »na fabriki« najbolj zanemarjeno. Sedanji občinski ljudski odbor pa je začel v tem naselju sistematično zidati lepe hiše, obrežne škarpe, mostove in ograje ter nam obljublja tudi napravo nasadov in parkov ter ureditev ceste. Dobili smo tudi nekaj cestnih svetilk, ki pa seveda že davno ne razsvetljujejo cest tako, kot so razsvetljene ulice v mestu, četudi nas je »fabričanov« več, kot je »meščanov«. Toda mi bi bili zadovoljni, če bi bila vsaj ta cestna razsvetljava v redu. Včasih gori pri lepem soncu vse

dopolodne. (Kje je tu varčevanje z električnim tokom?) Včasih se prižge pozno ponoči, včasih pa vso noč ni razsvetljava. Odkod ta nered? Fabličani smo se pritožili že na gospodarskem oddelku, kjer so nam povedali, da so že dali nalog rajonskemu monterju, naj poskrbi za popravilo električnih stikalnih ur, ki so last občine, pa so menda pokvarjene in bi se morale dati v popravilo v Crnuče. Sedaj smo odvisni od dobre volje prižigalca svetilk, ki nam daje luč mnogokrat pri belem dnevu. Mi bi radi cestno razsvetljavo ponoči! Dajte, tov. urednik, priobčite našo željo, saj doslej naši pritožbe niso pomagale.

Fabričani

S sej organov delavskega upravljanja

V Tržiški tovarni kos in srpov so na seji razpravljali in sklenili o izvršeni inventuri ter likvidaciji ugotovljenih razlik. Sklenili so postopno urediti skladišča in zboljšati materialno evidenčno poslovanje.

V Tovarni finega pahištva so sklenili pri ocenjevanju delovnih mest obravnavati kot delovno mesto fazo dela z določenim številom zaposlenecv iste faze, medtem ko je doslej delovno mesto pomenilo človeka ali prostor.

V Tovarni obutve PEKO so zaradi zaključnega letnega računa tudi razpravljali in sklenili o inventuri in razlikah. Tudi letos se bodo udeležili razstave na Bledu. Posamezni člani so izrazili željo, da podjetje ustanovi lastno stanovanjsko skupnost in naj hče prevzame od občinske skupnosti. Podjetje bo dobilo motorno brizgalno, a zaenkrat nimajo shrambe. Razpravljali so o naročilu filma, ki naj bi prikazoval podjetje in njegovo produkcijo. Sindikalna organizacija ni soglašala s pogostnim spreminjanjem premijskega pravilnika. Delavski svet je sklenil tudi disciplinske predpise in je razpravjal tudi o tarifnem pravilniku. Tovarna se bo pogajala z Bombažno predilnico in tkalnico o možnostih letovanja delavcev in uslužbencev tovarne

PEKO v predilniškem letovišču v Poreču.

V Bombažni predilnici in tkalnici

je upravni odbor sklenil, da bo imel vsak teden sejo in bo na vsaki seji pregledal delo podjetja v preteklem tednu. Upravni odbor je tudi dobil smernice za svoje delo. Potniki podjetja so poročali, da uživa podjetje največji renome v državi, da so cene prilično dosegljive, da pa manjka blaga in bi lahko vse količine prodali v Beogradu ali Zagrebu. Podjetje se bo letos udeležilo sejma oziroma razstave v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Člani upravnega odbora so se seznanili s perspektivnim planom podjetja za leto 1957.

V Kmetijski zadrugi v Kovorju so govorili o sadjarstvu ter sklenili, da mora vsak sadjar sam očistiti sadno drevje, medtem ko bo škropljenje proti sadnim škodljivcem izvršila zadruga z motorno škroplilnico. Razpravljali so tudi o tem, da mlekarica določa nižjo stopnjo toščice od prevzetega mleka, kot jo ugotavlja molzni kontrolor. Zadruga ima lastne priprave za žganjekuho, toda kmetovalci vozijo kuhati žganje k privatnikom mimo zadruga, ker so mnenja, da bi s kuhanjem žganja v zadrugi nastal pregled, koliko so skuhal. Upravni odbor s takim početjem ne soglaša.

Dosedanji uspehi in nove velike naloge obč. sindikalnega sveta

Naš občinski sindikalni svet postaja iz leta v leto važnejši družbeni čimtelj v našem industrijskem centru. Kljub znatnim težavam mu je uspelo z dobro organizacijo dela preprečiti marsikateri nepravilni ukrep v tovarnah družbenega upravljanja, ki je nastal spričo prenamajne delovne storilnosti in slabe analize delovnih mest.

Če bi hoteli na kratko analizirati enoletno delo sveta s tega stališča, vidimo, da obstoji leta predvsem v prizadevanju za izvrševanje družbenega plana ob uvajanju vedno bolj stigmativne tarifne politike in v skrbi za urejanje delovnih pogojev. Svojo nalogo so skušale sindikalne organizacije v naših tovarnah in podjetjih rešiti predvsem z večjo delovno storilnostjo, kar jim je tudi v nekaterih meri uspelo.

Razen s pozitivnimi pa so se sindikati pri svojem delu srečevali tudi z negativnimi tendencami in stališči. Na vrsto težav in perečih vprašanj so našli tudi v razpravah z našimi gospodarskimi strokovnjaki, predvsem v pogledu na proizvodnjo in organizacijo dela.

Podjetja bodo morala v bodoče — predvsem na temelju stališč, sprejetih v zvezni ljudski skupščini — misliti v letu 1957 še na povečanje družbenih rezerv. To pomeni, da bo potrebno v naših podjetjih uveljaviti tako politiko, ki bo najbolj ra-

cionalna ter bo pospeševala delovno storilnost, pospeševala razvoj proizvodnih in družbenih razmer, kar bo seveda tudi temelj postopnega izboljšanja življenjskega standarda. Izkušnje kažejo, da višjega življenjskega standarda ni mogoče uvesti administrativno, ker je leta sad določene proizvodnje in določenih proizvodnih odnosov. V tem letu bomo torej nadaljevali akcijo za čim večjo produktivnost dela z vsemi svojimi močmi. Te važne naloge bo skušal izpolniti tudi naš občinski sindikalni svet.

Poleg tega bo naloga sveta tudi razširiti čim širšo aktivnost z namenom, da zainteresira vse zaposlene za skrajno varčevanje, racionalno izkoriščanje fondov ter za napredek v proizvodnji in produktivnosti dela.

Glavna skrb sveta bo tudi pravilna analitična ocenitev delovnih mest. Mnoga podjetja, predvsem večja, so to ocenitev že napravila, druga so se je lotila, večina pa je takih, ki s tem delom še niso začela, ter o tem samo razpravljajo in se izgovarjajo, da n'ima jo za to potrebnega kadra; nekateri pa celo trdijo, da zanje to ne pride v poštev. Vse te napake bo skušal svet odstraniti.

Svet je organiziral za naše delavce v tovarnah in podjetjih v minulem letu tudi vrsto seminarjev s predavanji o delavskem upravljanju. Poleg tega

so organizirali tudi volitve v samoupravne organe socijalnega zavarovanja.

Delo v letošnjem letu bo sodelovalo predvsem na stalnem stiku s sindikalnimi organizacijami v občini. Tudi letos bo več seminarjev in predavanj o na-

ši plačni politiki, družbenem upravljanju in o naši notranji in zunanji politiki. Pri vsem tem smo trdno prepričani, da bo delo občinskega sindikalnega sveta v letošnjem letu še uspešnejše.

Ivan Virnik

Občinska posredovalnica za delo, zaposlitve in nekaj o vajencih

V lanskem letu je bila pri občinskem ljudskem odboru ustanovljena posredovalnica za delo, ki poleg svojih opravil tudi določene zadeve v pristojnosti inšpekcije dela, za kar jo je pooblastil OLO v Kranju. Vse zaposlitve v lanskem letu so se izvršile z vednostjo in pristankom te posredovalnice. Lani so delodajalci izkazali 639 potreb po delovni sili in je posredovalnica zaposlila 621 oseb. Nadaljnjih 100 mladih delavcev je bilo zaposlenih preko posredovalnice, četudi niso imeli zadoščne šolske izobrazbe, da bi mogli stopiti v uk kot obrtni vajenci. Preko posredovalnice se je vključilo v uk 66 vajencev.

Pri nas dejansko ne moremo govoriti o brezposelnosti. Posredovanje zaposlitve oseb, ki so bile odpuščene z dela zaradi kriminalnih ali disciplinskih prekrškov, je dokaj težka dolžnost za posredovalnico, težkoče se pojavljajo tudi pri zaposlovanju nižjega uslužbenškega kadra in invalidov. Podjetja hočejo zaposliti samo zdrave delavce. Zato bo treba skrbeti za prekvalifikacijo invalidov in jih usposobiti za druga delovna mesta. Verjetno bo analitična ocena delovnih mest po podjetjih omogočila zaposlitev večjega števila invalidov, ko si bodo podjetja na jasnem, na katera delovna mesta lahko zaposlijo za delo manj sposobne ljudi. — Posredovalnica za delo ima težkoče tudi s starši, ki zahtevajo zaposlitev otrok, preden so izpolnili 15. leto starosti. Take zaposlitve mora odklanjati.

Menda je v Jugoslaviji zakonodaja, ki urejuje vajenske vprašanja, najbolj napredna. Toda vkljub vsem zakonskim predpisom še večkrat prihaja do kršitve le-teh, čemur so krivi tako vajenci kot starši ali oskrbniki, ki takih prekrškov ne prijavijo. V prvem letu vajenske dobe v mnogih primerih mojstri neradi plačujejo vajencem zakonito določeno plačo. Tudi v naši občini so bili primeri, da je vajenec podpisal »plačilni seznam«, pa ni dobil cele plače oziroma je sploh ni dobil. Se vedno so primeri izkoriščanja vajencev deloma od strani mojstrov, mnogokrat so pa tudi odnosi pomočnikov do vajenca vse prej kot primerni.

Opazamo, da nekatere obrti nimajo naraščaja. Res je nepotrebno siliti mladino v obrtne poklice, ki so nasičeni, medtem ko na primer v tržiški občini ni naraščaja v zidarstvu, dimnikarstvu, krojaštvu in še nekaterih drugih obrtnih panogah. Mnogo je tudi primerov, da izučena vajenca po kratki zaposlitvi kot pomočnika odpuste iz službe in je nato zaradi okoliščin prisiljen, da poišče delo

nekvificiranega delavca v tovarni, zaradi česar raste po tovarnah nekvificirani kader. Stavljeno je predlog, da se za knjižne obrti predpiše mojstrom obvezna doba, v katerih morajo po izučitvi še zaposlovati izučena vajenca-pomočnika. Rok 6 mesecev bi bil primeren. Pri tem bi bilo treba misliti tudi na davčno olajšavo obrtnim mojstrom, ki obdržijo pomočnika več kot eno leto po izučitvi. Vajenci tožijo, da jim mojstri neradi dovoljujejo dopust. Mnogokrat ne upoštevajo delovnega časa, starši pa se mojstrov boje in si ne upajo temu ugovarjati v mnenju, da bi potem mojster onemogočil izučitvi vajencu.

Precej drugačen je položaj vajencev v industriji, kjer mnogokrat širokogrudno dopuščajo prekrške. Primerilo se je, da se je vajenec učil drugega poklica, kot je dogovorjeno v pogodbi. Preveč svobodnin vajencu včasih na vajenca vpliva negativno, ker se potem vajenec premalo zaveda svojih dolžnosti in ne zna pravilno oceniti prizadevnost mojstrov za njegov napredek. V zvezi s tem bi bilo treba prilagoditi tudi šolski program, ki bi vajenca poučil o pravicah in dolžnostih in bi se tudi v šoli morala obravnavati problematika vajencev. — Večkrat ni mogoče enačiti vajenca iz obrti s tistim iz industrije. Oba se učita istega poklica, toda po izučitvi je znanje enega boljše od drugega. Prevelika popustljivost v industriji slabo vpliva na vajenca in je spet res, da pri zasebnem mojstru izučeni vajenci ne obvladajo industrijske proizvodnje, ker se vajenec v industriji nauči rokovanja z modernimi stroji. Spet pa je res, da industrijski vajenec ne zna izdelati predmeta, ki se rabi v življenju, kar mu spet daje samo izučitev pri zasebnem mojstru. Treba bo iskati izhod iz teh nesoglasij.

Obstaja še resen problem, da se mladinec uči obrti, ki ga ne veseli. V Tržiču smo lani razveljavili precej ucnih pogodb, sklenjenih na zahtevo staršev, ko se je kasneje izkazalo, da mladinci niso bili primerni za uk v tisti stroki. Poklicna posvetovalnica pri občinskem ljudskem odboru ima hvaležno nalogo, da tu pomaga.

POPRAVEK

V zahvali, ki so jo v prejšnji številki objavili svoji pokojne Vere Kravcar, je nastala v tiskarni neprijetna pomota. Podpis bi se bil moral glasiti: Karel Kravcar, mož s hčenko, in ostalo sorodstvo. Pomoto s tem popravljamo in prosimo svoje pokojnice, da nam jo oprostite.

Ustanovni občni zbor združenja rezervnih podoficirjev v Trziču

Dne 10. februarja je bil pod vodstvom delovnega predsednika tov. Janika Regvata ustanovni občni zbor združenja rez. podoficirjev v Trziču. Zbor je potekal v redu in tako, kakor je bilo pričakovati. Udeležba je bila sicer minimalna, to pa predvsem zaradi tega, ker ni še urejena točna evidenca rez. podoficirjev. Kandidacijska in volilna komisija je ugotovila, da je bilo navzočih 76 rez. podoficirjev, 15 pa upravičeno odsotnih, medtem ko jih je v trziški občini preko 100.

Iz uvodne besede tov. Stanka Černilca je bilo razvidno, da je odbor združenja rez. oficirjev že dlje časa razmišljal o tem, kako naj bi se poživilo delo med rez. podoficirji. Zato je bilo nujno potrebno, da se izvoli odbor, ki bo v glavnem skrbel za vzgojo podoficirjev in delal za sedaj še po statutu združenja rez. oficirjev. V odbor so bili izvoljeni naslednji podoficirji: Jože Sajnič, Miloško Božič, Jože Černigo, Anton Stritih, Franc Bulc in Miloš Sovič. Omenjeni odbor bo v bodoče poleg odbora rez. oficirjev skrbel, da bo delo s podoficirji potekalo tako, kot to narekuje dolžnost posameznemu rez. oficirju in podoficirju. Pričakovati je, da bodo navedeni tovariši resno pričeli z delom med podoficirji, poleg tega pa tudi skrbeli za predvojaško vzgojo in še vrsto drugih vprašanj, ki se postavlajo prednje.

Pripravljeni odbor je povabil na ta pomembni ustanovni občni zbor tudi vse predstavnike političnih in družbenih organizacij, poleg njih pa tudi OO ZROJ, vendar se temu vabilu ni odzval nihče, razen zastopnika AMD in enote predvojaške vzgoje. Tak odnos je popolnoma neupravičen in graje vreden, kajti prav le-ti bi morali dati organizaciji vso moralno podporo, ki je tej organizaciji nujno potrebna. Če bodo druge organizacije in društva imele tak odnos do UROJ, potem nikakor ne moremo pričakovati, da se bo delo v UROJ zboljšalo. Prav gotovo je, da je UROJ zavzel pravilno stališče, ko je organiziral strokovno politično izobraževanje članstva oficirjev in podoficirjev, po drugi strani pa organiziral ustanovni občni zbor, s katerim je dosegel, poleg že navedenega izobraževanja tudi zblizanje in ustvarjanje ožjega poznanstva in tovarištva, ki je v tej organizaciji zelo potrebno in pomembno in pogoj za vsako uspešno nadaljnje delo v organizaciji. Prav to je v Trziču pokazalo lepe uspehe, saj se je že sedaj pripravila anketa športnega udejstvovanja posameznikov v tej organizaciji in tako bodo še v tem letu organizirane športne ekipe v društvu, ki bodo lahko tekmovala z drugimi društvi v okraju, in če bodo uspešne, bodo tekmovala tudi izven okraja. Ko smo začeli s streljanjem, se je med rez. oficirji takoj pokazalo zanimanje še za druge vrste športa, tako da smo že dvakrat odigrali partijo kegljanja z aktivnimi oficirji garnizona v Križah. Uspeh ni izostal, kajti prav iz tega se je rodila misel in volja po or-

ganiziranju športnih ekip. To ni samo zabava, to je tudi telesna krepitev posameznika, tako da bo telesno in duševno zdrav, sposoben ob vsakem času sprejeti svojo vojaško dolžnost in tudi v vsakdanjem življenju in pri delu mu to koristi. Poleg navedenega prav s tem odvrnemo marsikoga od pijančevanja, nemorale in podobno.

Diskusija je pokazala, da je to resnično potrebno in da se to prenese tudi na rez. podoficirje, kajti tehnika pri nas iz dneva v dan napreduje in to tudi v vojaškem pogledu. Način vojskovanja v NOV je v sedanosti zastarel, metode so nove, orožje modernejše, kar vse zahteva

mного znanja. Da je vsak rez. oficir in podoficir ob vsakem času pripravljen sprejeti svojo dolžnost v edinici, zato se mora tudi nenehno izobraževati v strokovnem in političnem pogledu. Zelja vseh navzočih je bila, da naj bi bilo čim več praktičnih vaj na terenu poleg osnovne teorije, po drugi strani pa imajo velik pomen ekskurzije in ogledi sodobnega orožja in opreme naše armade.

Pričakovati je, da bo uspeh tega ustanovnega občnega zbora viden že v letošnjem letu. Zelim, da bi se res dosledno in disciplinirano izobraževali vsi člani z zavestjo, da delajo to za sebe in za domovino.

Aktivi mladih zadružnikov v novem letu delovanja

Na aktivne mladih zadružnikov moramo gledati kot na pokret kmečke mladine, v prvi vrsti tiste, ki bo ostala doma na posestvih, kakor tudi ostale mladine iz vasi, ki je sedaj zaposlena kje drugje, vendar pa jo zanima kmečko delo ter vaški problemi. Aktivni mladih zadružnikov imajo prvo nalogo v strokovnem izobraževanju iz področja rastlinske in živalske proizvodnje, mehanizacije ter organizacije zadružništva. Vendar pa bi bilo popolnoma napačno, ako bi v tem pokretu gledali organizacijo z izključno strokovnim obeležjem; ta mladina se mora vzgajati tudi v duhu načel naše stvarnosti ter ideološko političnega izobraževanja na eni strani ter na drugi strani tudi zabave.

V preteklem letu so bili v naši občini ustanovljeni trije aktivni, in sicer v Podljablju, Križah in Kovorju. Že v prvem letu obstoja so bili vidni uspehi in to predvsem z organizacijskega stališča ter na področju raznih skupnih akcij, kot so predavanja, ekskurzije, udeležbe na okrajnih tekmovanjih, razni manjši potiski; ter sodelovanje pri pospeševalnih odsekih ter upravljanju kmetijskih zadrug.

V letošnjem letu pa so člani aktivov na občnih zbora sprejeli podrobne načrte za delo v letu 1957. Celoten program se deli na dva dela. Prvič na delo, pri katerem sodeluje aktiv kot celota in pri katerem je potrebna več ali manj pomoč kmetijske zadruge. To je obdelava skupne parcele, sortni in gnojilni poskusi, poskusi s herbicidi, organizacija predavanja, debatni večeri, praktične vaje na terenu, sodelovanje pri pospeševalnih odsekih in pri upravljanju kmetijskih zadrug, seznanjanje z gospodarskim načrtom kmetijske zadruge in tudi ekskurzije. Drugi del programa pa obsega konkretne naloge vsakega posameznega člana aktivna iz vseh vrst proizvodnje, in sicer poljedelski poskusi na manjših površinah, naprava kompostišč, precejpljanje, pomlajevanje in gnojilni poskus v sadjarstvu ter vzreja mlade živine ali piščancev šta-

nerske kokoši, ureditev hleva ter vzdrževanje higijene v hlevu.

Vse te naloge kakor tudi skupno delo aktivna se bo opravljalo v obliki tekmovanja med posameznimi člani aktivna ter tudi med aktivni posameznih kmetijskih zadrug na področju naše občine ter okraja. V ta namen so pri kmetijskih zadrugah že imenovane ocenjevalne komisije, ki bodo primerno na-

Skrb ZVVI in ZB NOV za otroke padlih borcev

Otroci padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja iz naše občine so imeli 30. decembra lanskega leta Novoletno jelko v dvorani »Svobode« in v hotelu »Pošta«. Prireditve je organiziral občinski odbor Zveze VVI ob sodelovanju občinskega odbora ZB NOV. Otrokom so priredili v dvorani »Svobode« igro »Dedek Mraz«, ki so jo uprizorili v režiji tov. Dore Kralj člani Delavskega prosvetnega društva »Svoboda«. Po igri je bila pripravljena otrokom zakuska v dvorani hotela Pošta, kjer so jim bila tudi podeljena darila in denarju v skupni vrednosti 70 tisoč dinarjev. K temu je največ prispeval občinski ljudski odbor z zneskom 50.000 dinarjev. Veliko razumevanja so pokazala tudi industrijska podjetja kakor Tržiška tovarna kos in srpov, Tovarna lepenke, Mesarsko podjetje, Pilarna Triglav, Pekarija, Trgovsko podjetje »Preskrba«, Trgovsko podjetje »Prehrana«, Mehanična delavnica, Tovarna obutve »Peko«, Turistično društvo, Društvo upokojencev, Trgovsko podjetje »Runo«, Mestna lekarna, Mestno gradbeno podjetje ter Bombažna predelnica in tkalnica, dalje občinski komite ZKS in občinski odbor SZDL. Razumevanje so pokazali tudi privatniki Franciška Mandič, Franciška Babič, Žumer, Ignac Ješe, Boris Maksimov, Filip Rozman, Lado Brezar, Janez Horvat, Anton Jelenc, Avgust Primožič kakor tudi Kmetijski zadrugi Podljabelj in Slap.

Čutimo dolžnost, da se v imenu otrok in v imenu obeh organizacij prav prisrčno zahvalimo vsem, ki so kakorkoli pri-

gradile najboljše člane aktivna za njihovo delo.

Tu pa se še postavlja vprašanje koordinacije dela aktivov z osnovnimi organizacijami LMS na vasi. Najti bi bilo potrebno posebne oblike sodelovanja med aktivni in med osnovnimi organizacijami LMS, SZDL ter ZKS. Oblik koordiniranega dela je več, predvsem bi se tu omejevali na večje skupne akcije ob priložnosti kulturnih manifestacij.

V nadaljnjem razdobju razvoja pa bodo morali aktivni prevzeti že smelejše naloge, predvsem v borbi za maksimalne hektarske donose. Tudi se bo morala ta mladina mogočnejše politično udeleževati ter v okviru kmetijskih zadrug sodelovati konkretnije pri upravljanju ter izvrševanju posameznih nalog v pospeševalni službi, to je v pospeševalnih odborih kmetijskih zadrug. Seveda bomo pa morali pri nas stremeti še za tem, da pomo ustvarili pogoje, da bi lahko vsak član aktivna obiskoval kmetijsko-gospodarsko šolo ter jo tudi z uspehom dovršil. Aktivni mladih zadružnikov bodo vzgajali našega kmečkega fanta in dekleta v človeka s socialistično miselnostjo, poštenega državljanina in kmeta, ki bo sposoben dvigniti proizvodnjo, da z večjim znanjem in delom dokaže enakovrednost v naši družbeni stvarnosti. Dvig živinske in rastlinske proizvodnje bomo dosegli samo s strokovno usposobljenimi kmečkimi gospodarji-

spevali k uspehu te prireditve.

Otroke so obiskali ob Novoletni jelki tudi zastopnik občinskega ljudskega odbora tov. Kravcar, zastopnik komisije za varstvo in skrbstvo otrok padlih borcev tov. Mirko Brejc, zastopnik občinskega odbora ZB tov. Mihael Karo, zastopnik Društva prijateljev mladine tovariš Janko Regvat in ravnatelj glasbene šole tov. Obon Zamvonil, ki v svojem poklicu zvesto spremljajo življenje otrok padlih borcev in jim pomagajo.

Otroke je ob tej priložnosti pozdravil in nagovoril predsednik Zveze VVI tov. Hugo Vesely in tudi tov. Karo, Brejc in Regvat so otrokom spregovorili prisrčne in lepe besede, katerim so otroci prisluhnili in ki jim bodo pripomogle k njihovi vzgoji.

Na prireditvi so sodelovali tudi otroci padlih borcev. Julijana Mužan je recitala Slovensko pesem Karla Destovnika-Kajuha, Irena Cerkovnik je zaigrala na klavir Pavč čovo pesmico »Mamica, povej«, Tatjana Stritih pa venček partizanskih pesmi »Na juriš«. Vsi trije so želi veliko odobravanje.

Z otroki je bilo tudi veliko svojcev in odbornikov občinskega odbora Zveze VVI in Zveze borcev NOV. Lepo je bilo sredi teh otrok in prireditve je minila, kot bi trenil. Kdor je opazoval otroke, je kmalu ugotovil, da so s prireditvijo in z darilom izredno zadovoljni.

Izredno uspela prireditve izpruže precejšnjo aktivnost Zveze vojnih invalidov in Zveze borcev NOV v skrbi za otroke padlih borcev.

STEZE IN POTA OKROG TRŽIČA

III. V LOM

Ko smo obiskali vas Gozd, smo šli na južno pobočje Kriške gore, zdaj pa se napotimo v Lom, ki je na istem poldnevniku kot Gozd, a na njenem severnem pobočju. S te strani imenujejo to goro Kukovnica.

V Lom nas privede več poti: ena izmed njih nas vodi mimo senikov »za farovžem« in čez Brčev rovt; druga skozi vas Slap in od znamenja na desno po stari cesti, imenovani Stara Gabela; tretja, markirana, s Slapu po novi cesti, »Spodnji Gabeli«; četrta je pot do Čadovelj in odtod ob levem bregu Lomščice navzgor ter po rakah do nove ceste; peta pot nas vodi po desnem bregu Lomščice in nas preko strmih senožeti pripelje prav v sredino Loma, k povelju prav v sredino Loma, k nekaj daljši izlet v Zgornjo Dolino, od tu pa pri šoli na desno v breg mimo kmetije Kušpegar na Brinje in navzdol v Lom.

Ce gremo prvič v Lom, si bomo izbrali najprometnejšo pot, ki je najzložnejša in markirana, da nam ne bo treba misliti na pot samo, marveč bomo opazovali pokrajino okoli sebe. Izberemo torej tretjo varianto, ostale steze pa kdaj drugič!

Z izhodiščne točke pri spodnjem tržiškem mostu, odkoder smo krenili že na Veliko mizico in v Gozd, bi lahko šli v Lom po novi cesti, ki je bila zgrajena v prvih povojnih letih ob levem bregu Tržiške Bistrice in izročena prometu ob prazniku republike 29. novembra 1947. Vsekakor pa bo zanimiveje, če z razpotja pri mostu uberemo pot po klanecu navzgor mimo novih stanovanjskih poslopij, kajti ta pot nas privede do Virja, ki je sedaj najstarejši ohranjeni del Tržiča. To je tisti del Tržiča, kakršen je nastal po požaru v letu 1689. Sicer so tudi tu že nekatere hiše na novo prezidane, a vendar so nekatere med njimi s svojimi majhnimi okenci in lesenimi »ganki« ter s škodlami pokritimi strehami še vedno verne predstavnice starega naselja pod Kukovnico.

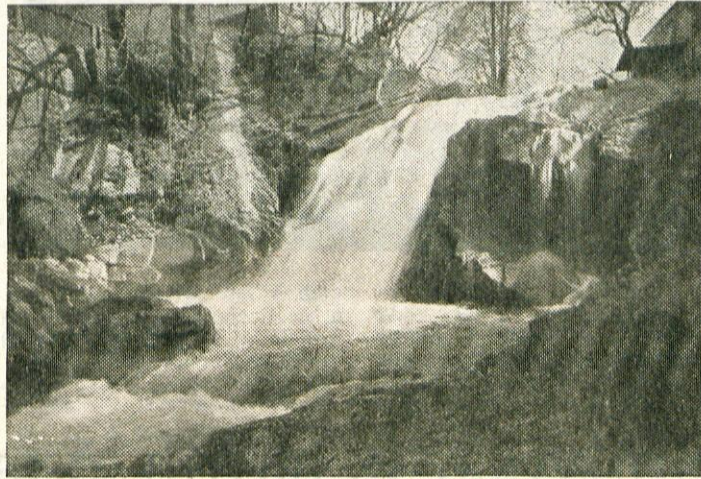
Vzdolž te poti prihaja na dan nepropustna plast glinastih skrilavcev, zato je tod vse polno izvirov, kar je dalo temu mestu delu značilno ime Virje. Pot nas privede skozi ozko ulico na staro cesto proti Dolini in Medvodju. Le-ta se onstran cerkve in pokopališča združuje z novo cesto, ki se mimo tovarne kos in srpov nalahno vzpenja do stikalnice s staro potjo. Od tu dalje smo prav kmalu v ozkem grlu ob Tržiški Bistrici, ki ji strma pobočja triadnih dolomitov z leve in desne močno utesnijo dolino. Na desni pobočju je kamnolom za gramoz, pod mostom na levi pa nam merilo v strugi kaže vsa kokratno višino vode v rečni strugi. Tu ima struga Tržiške Bistrice še velik padeč, saj smo v njenem zgornjem teku. — Transportna moč reke je zelo velika, o čemer pričajo veliki prodniki, pa tudi skale, preko katerih voda preskakuje.

Gremo še mimo hiše ob desni strani ceste in že smo znanj Tržiča — na Slapu. Na desnem bregu Bistrice uzremo tovarno lesne lepenke.

Podjetje je bilo ustanovljeno že v letu 1881, in sicer na me-

stu, kjer je na razpolago obilo vodne energije, saj tik pred tovarniškim poslopjem pada Tržiška Bistrica v lepem slapu navzdol. Obrat te tovarne je sicer primitiven, a izdeluje čisto lesno lepenko (le iz smrekovega in jelkinega lesa, ki ga dobiva iz neposredne okolice). Izdelano lepenko prodaja po vsej Jugoslaviji. Tovarna ima svojo pogonsko silo in 83 zaposlenih.

Prav gotovo si bomo ob ograji na levi strani ceste ogledali slap, ki je dal naselju ime.

Slap Tržiške Bistrice

Le nekaj korakov dalje opazimo, da se že pri prvi hiši cepi v desno stara pot v Lom, ki se kmalu povzpne in s katere bi se nam nudi prav lep pogled v dolino Bistrice in na Slap.

A stara pot sameva, tudi mi jo uberemo po cesti naravnost mimo gostilne »Pri Krvinu« in mimo sedeža Kmetijske zadruge, ki si na desni zida novo poslopje, okoli katerega so uredili prostor za odkladanje lesa. Ze smo na razpotju. Ob Tržiški Bistrici navzgor vodi pot proti Zgornji Dolini, mi pa izberemo desno pot, v klanec navzgor proti Lomu.

Ob razpotju nam orientacijska tablica Planinskega društva pove, da pridemo tod po markirani poti do zavetišča na Konjščici in na Javornik (1716 m), kamor naj bi hodili tri ure, ali pa na Tolsti vrh, kamor bi prav tako dospeli v treh urah, ali pa na Jezersko, do koder je pet ur hoda. Pogrešamo pa tablico, ki bi nam povedala, da pridemo po tej cesti v Lom, v Dom pod Storžičem in na Storžič in zraven še, koliko časa bi hodili do omenjenih ciljev.

Vzpenjamo se po klanecu navzgor in kmalu zagledamo nekaj hiš naselja Čadovlje. V ozadju se belijo vrhovi Košute. S ceste je tudi lep pogled na strma pobočja, ki se prepadno spuščajo nad sotesko Tržiške Bistrice. Za nami so Pirmance; lepo je tam na zahodu usločen preval nad Počivalnikom, preko katerega vodi steza s Pirmanc proti Kalu in naprej na Kofce in Veliki vrh.

Ob cesti pa opazimo že morene. Morene so ledeniške groblje, nasipine kamenja, ki ga je odložil ledenik. Vedeti namreč moramo, da se je pred približno milijon leti, ko še ni bilo človeka na zemlji, podnebeje

močno ohladilo, pojavila se je ledena doba. Povprečna letna temperatura v srednji Evropi je bila za približno 8 do 12 stopinj Celzija nižja od današnje. To se sicer na prvi pogled ne zdi veliko, a pomisliti moramo, da je bila v vseh mesecih leta topla toliko nižja, kar pomeni, da je na naših gorah in pod njimi padal sneg tudi poleti, da se je mnogo manj topil in da nekako nad 1400 m višine sploh ni mogel skopneti.

robatega in debelega kamenja z mnogimi velikimi skalami, vmes pa vidimo le malo ledeniške kaše. Take so morene v vsem Lomu. Ponekod so manj vidne, ker raste na njih grmovje, in če bi površno pogledali, bi mislili, da so to skale, ki so se utrgale s pobočja in obležale sredi doline. A ni tako. Vzrok, da se skale niso bolj obrusile in zdrobile, je dejstvo, da so pobočja Kukovnice zelo strma in da se kamenje, ki je letelo na ledenik, ni utegnulo in kratki poti dovolj zdrobiti in obrusiti. Zato so lomske morene iz debelega in robatega materiala, le v Slaparski vasi je takim morenam primešana tudi večja količina ledeniške kaše.

Ko smo si tako podrobneje ogledali sledove, ki jih je pustil tu Storžičev ledenik, gremo dalje. Z leve se nam priključi pot, ki vodi od izliva Lomščice do sem gor. Cesta nas vodi ob dolini Lomščice, ki je tu izredno slikovita. Nad potokom so speljane rake, ki vodijo vodo do zgornjega obrata tovarne lepenke v Čadovljah. V brzicah in slapovih se peni Lomščica in se meče z veliko hitrostjo navzdol proti Bistrici.

Pred seboj uzremo strma pobočja Kukovnice in že smo v Lomu. Kako značilno! Prva zgradba je žaga. Les je pač za Lomljane eden izmed osnovnih gospodarskih faktorjev. Ce gremo v Lom pozimi, bomo vso pot srečavali voznike, ki na »koncih« spravljajo hode v dolino, če gremo gor poleti, bomo slišali, kako pojejo svojo pesem žage in sekire. Pri tej prvi žagi, pravijo Lomljani, da se mora vsako zimo »voda vsaj enkrat zasiriti«, šele potem se lahko reče, da je bila zima in šele potem je zime zares konec.

Ko zavijemo mimo prve hiše proti mostu čez Lomščico, ugle damo pred sabo Storžič (2132 m) v vsej njegovi mogočni lepoti. In že je tu druga žaga! Pri njej se odcepi na desno pot, ki vodi na Brčev rovt. Čez pa gremo po cesti naprej čez most in že občudujemo Belo peč (1593 m), osamljeno skalo s prepadnim pobočjem sredi pogozdenega južnega pobočja Konjščice (1664 metrov). Za njo pa razkazuje svoje čare (Košuta od Velikega vrha do Kladiava).

Malo dalje pri znamenju se cepi pot proti Konjščici, Beli peči in Javorniku. Prva tablica, ki nas na to opozarja, sicer nima navedenega časa, ki je za te ture potreben, a če stopimo le nekaj korakov dalje po poti, ugledamo na seniku še eno tablico, ki nam pove, da bi do Javornika hodili tri ure in pol.

Nekaj korakov naprej in že smo pri šoli. Za nami je Ležanska planina na zahodnem pobočju Dobrče, del Begunjske Pirmance, pred nami se dvigajo strmine Kukovnice, ki so ponekod daleč navzdol pokrite z melišči. Pod prepadnimi severnimi pobočji uzremo tudi: zametek krnice, okroglastega prirodnega naslanjača, ki je tudi značilnost pokrajine, ki je bila nekoč poledenela.

Mimo gostilne Javornik, kjer si nazaj grede »privedeljski turisti« utegnemo »privezovati dušo«, stopimo v vas do cerkve. Ves ta del Loma okrog cerkve je tudi na ledeniški moreni. Odtod je razgled še lepši. Poleg tega, kar smo že doslej opazo-

vali, zagledamo na zahodu vrh Begunjščice in Stol, najvišji vrh v Karavankah, pod Košuto opazimo planini Kofce in Šijo, pred nami pa poleg Bele peči stožčasta Zemiklovec (1716 m) — pod njim Javorniški preval in Škarjev rob pod Storžičem. Krog in krog nam zapirajo horizont visoki gorski vrhovi.

Pot nas vodi dalje skozi Lom. Med hišami vidimo dokaj napajališč, ki nudijo dobro pitno vodo ne le živini, ampak tudi žejnim turistom. Okrog hiš je vse polno hloedov, drv, desk. Gozd je tisti, ki je živil Lom v preteklosti, ko Lomljanov še ni pritegnila naša tržiška industrija.

Ker pa je število prebivalcev naraščalo, je bilo pač nujno, da so si začeli iskati zaposlitve izven svoje doline, še največ pri tržiških industrijskih podjetjih in zato so se deloma tudi odselili v Tržič.

V letu 1951 je bilo v lomski dolini 434 prebivalcev, od teh jih je 38 delalo v tržiških podjetjih, in sicer sedemnajst v Bombažni predilnici in tkalnici, trije v tovarni obutve »Peko«, dva pri čevljarjem podjetju »Obutev«, pet v Tovarni kos in srpov, šest v Tovarni lepenke na Slapu, dva v Tovarni finega

pohišta, dva pri Lesno-industrijskem obratu in eden pri tržiških mestnih podjetjih. Teh 38 zaposlenih je vzdrževalo s svojim delom 48 svojcev, tako

La 40% Lomljanov preživlja tržiška industrija, od tega 10% Bombažna predilnica in tkalnica. Zanimivo je pri tem dejstvo, da je bilo v čevljarji in

dustriji, ki je sicer za tržiški kot tako zelo značilna, zaposlenih le pet Lomljanov, ki pa ne vzdržujejo nobenega svojca. Videti je, da v Lomu, tako kot v

kmetuje, a njiv je malo: v vsej bivši občini Sv. Katarina predstavljajo njive le pol odstotka celotne površine, gozd pokriva več kot tri četrtine površja (77 odstotkov), senožeti in pašniki pa 13%. Okoli 8% je nerodovitne površine. Že iz te zemliške kategorizacije sledi, da se obdelovanjem polja, ker je površina za njive neprimerna in humusa le malo, pač pa v večji meri za rejo živine in najbolj z delom v gozdu, napravo in prodajo drv. Zato je v Lomu toliko žag. Ko pa je bilo treba zaščititi gozd pred prevelikim izsekovanjem, in ko je število prebivalstva v Lomu raslo, je postalo nujno, da se je dobršen del Lomljanov zaposlil v tržiški industriji, če se ni hotel odseliti.

Odseljevali pa se Lomljan niso v kaj večjem številu, saj je Lom značilna hribovska vasica, katere prebivalci so v precejšnji meri navezani na svojo lepo dolino, ki jo le neradi zapuščajajo.

Ob ljudskem štetju 31. marca 1953 je bilo v (Spodnjem) Lomu 203 prebivalcev, v Grahovšah 17, in v Potarjih 66, torej skupaj 421 »Lomljanov«.

Prof. Slava Rakovec

- - Zanimivosti iz starih časov - -

KAKO SO V TRŽIČU V STARIH ČASIH RAZGLAŠALI URADNE ODLOKE

Nekdaj ni bilo v Tržiču nikjer nobenih oglasnih desk, kakor jih imamo danes, še manj pa, da bi imeli svoj krajevni časnik. Da so ljudje vendar pravočasno zvedeli za razne občinske določbe, za to je moral skrbeti občinski sluga.

V mojih mladih letih je opravljal posle občinskega sluga šolski sluga Martin Tomažič, ki so mu po domače rekli »Martina«. V uniformi »važnega« občinskega funkcionarja, ali kakor

se je reklo v tedanjem narečju »gemaјmediinarja« (nemško Gemeinmediener) je stopal s papirji v rokah in majhnim bobnom po »pvacu« (glavni trg), stopil na cerkveni prag in bobnal »trrom — trrom — trrom pom pom«. Nato je zataknil palico za pas in počakal, da so prihiteli ljudje skupaj. Prišli so skoraj iz vseh hiš. Nato je glasno bral, kar mu je izročil gospod sekretar (tajnik). Če ni bilo morda ljudem všeč, kar je »ven klical«, se je večkrat slišalo: »Jeeš noo, se sem vedva, de nabo nč prida!« Nato je Martina stopal dalje po »gasi«, se

ustavil pred šolo in kot na »pvacu« tudi tam »ven klical«. Če je bilo razglasanje odločb slučajno na ponedeljek, se je Martina moral ustaviti tudi »Mažovo gostilno«, kjer so člani gasarskega čevljarkega centra praznovali svoj »plavi ponedeljek«. Ko je končal s klicanjem, mu je kak pomočnik ponudil kozarec vina, da si je poplaknil suho grlo. Stopil je po klancu gor in razglasil občinske naredbe tudi prebivalcem okrog farovža. Tako je Martina obhodil vse tedanje dele tuga, šel v »zgornji konec«, nato nazaj na »Balos« in v

»Spodnji konec« (tako smo tedaj, ko še nismo imeli imena ulic, nazivali dele Tržiča). Na ta način je v nokaj urah zvedelo skoraj vse prebivalstvo za najnovejše ukaze tržiškega »purgermajstra« (župana).

Naredbe okrajnega glavarstva iz Kranja nam je pa »ven klical« Franc Polanc, vrvarski mojster in okrajni sluga. Bobnal ni, z listinami v rokah je obšel ves trg, na vsakem važnejšem križišču se je ustavil in začel z razločnim glasom na pritakole: »Poslušajte! Od cesarsko-kraljevskega okrajnega glavarstva (Nadaljevanje na 2. str. zgoraj)

PODGORA

Kdo ne pozna Podgore in dobrodušnih Podgorcev? Kdo še ni hodil po romantični cesti iz Tržiča v Begunje „pod gorami“? Slikovita cesta je tu, kakršne nima vsa Gorenjska. Kakor kača se vije po pobočju strme Dobrče skozi gozdove in razsežne senožeti s pogledom proti Smarni gori, na Ječovico in Triglavsko pogočje. Če je po pesnikovem zatrevanju Blei „podoba raja“, je ta cesta brez dvoma vhod v raj pod Triglavom.

Dobrča strmo pada proti jugu. Tako je svet zaščiten proti mrzlemu severu in na stečaj odprt proti toplemu sončnemu jugu. Po dohrškem pobočju je speljana cesta v višini 600—700 m. Ker obe cestni izhodišči, Tržič in Begunje, ležita nižje, je na obeh krajih močan vzpon, dokler »podgorska cesta« ne doseže svoje normalne višine. Tržičani poznajo ta vzpon pod imenom »Kotrnica«, Begunjčani pa se ponašajo s svojim »Klancem«.

Z nazivom »Podgora« ne označujemo kakega naselja, ampak pokrajino med Begunjami in Vetrnim nad Palovčami. Na tej pokrajini so tri vasi: Sv. Lucija, Srednja vas in Slatina. Če krijev nočemo posebej imenovati, pravimo kar »Pod goro«. Ime »Podgora« je že starodavno. Srednjeveške listine ga poznajo v latinski obliki »sub montibus«. V mlajših nemških dokumentih pa se pojavlja ime »unter den Bergen«.

Leše in Begunje sta stari naselbini. Prvikrat se pojavita v zgodovini v 11. stoletju. Podgorske vasi Sv. Lucija, Srednja vas in Slatina so pa dokaj mlajše. Vsekakor je Srednja vas najmlajša, kar je že iz imena razvidno. Ljudje ne bi bili rabili imena „srednja“, če ne bi bila obstajala že oba skrajna naselja (Sv. Lucija in Slatina).

Sv. Lucija je majhna vas v nadmorski višini 582 m. Ime je dobila po enako imenovani cerkvi. Leta 1817 je štela 7 hiš in imela 30 ljudi. To stanje je do danes ostalo več ali manj nespremenjeno. Hiš štejemo prav toliko (Pavlič, Vrtačnik, Mežek, Osenek, Mežnar, Stumfl, Tonc) kakor pred 150 leti. Kraj nima večjih gospodarskih možnosti, zato manjka pozorje za razvoj.

V prejšnjih stoletjih je Sv. Lucija bila znana daleč po Gorenjskem. V jeseni se je tu zbrala množica ljudi. Trgovci so razstavljali svoje blago (pletenine, raševino, platno, poljsko orodje, hišne predmete) na prodaj, krošnjariji so vsiljevali svojo robo, mešetarji so našli priložnost za svoj zaslužek. Nadalje so se sklepala poznanstva (fantje in dekleta, gospodarji in posli, obrtniki in pomočniki). Da ni manjka vmes beračev in zmikavtov, je samo ob sebi umevno. Tedaj se je pelo in plesalo, jedlo in pilo.

Po poti naprej dospemo v Srednjo vas. Naselbina šteje samo 5 hiš kakor pred 200 leti. Vse so zidane in prostorne. Tudi gospodarska poslopja so velika in prostorna. To pomeni, da so življenjske raz-

mere tu povoljnejše kakor pri Sv. Luciji.

Če se pogledimo v notranje življenje vasi, potem bo naše zanimanje obrnjeno najprej na hišna imena. Zanimivo je, da tu nastopajo sama izrazita slovenska imena: Trečj, Renko, Božič, Murnik in Kralj. Imena so preživela cesarstva in kraljestva ter se ohranila do danes.

V nekaterih domovih so se družine večkrat menjale. Nekateri so izumrli, druge so se izselile ter se v novem kraju pehale v trudu in znoju za vsakdanjim kruhom.

Na splošno so pa tu ljudje zdravi in trdni. Tak predstavnik trdne in napredne kmečke družine je Renkov očka, ki mu je vztrajno delo in zmerno življenje začrtalo na obrazu lepo število starostnih let. Že pred nekaj leti mu je usoda naložila deveti križ na rame. Naša želja je, da bi učakal stoletnico življenja pod domačo streho v krogu hvaležnih otrok in vnukov ter pravnukov kakor tudi številnih prijateljev in znancev.

Zadnja in največja podgorska vas je Slatina. Lepo in zanimivo ime, kajne? V stari Avstriji je bila ob vходу v vas pritrjena tabla z napisom Zlatina. Pozneje je bilo ime popravljeno in se sedaj rabi v edino pravilni obliki Slatina.

Včasih so mislili, da je vas poimenovana po zlatu. Potemtakem bi morali kdaj tu kopati zlato rudo. Temu pa ni tako. Tu je nekdanj prihajala na dan kista voda, po čemer je kraj dobil ime Slatina (n. pr. Rožarska Slatina, Radenska Slatina).

Valvasor pripoveduje, da je v njegovem času v Sentanski dolini pod Ljubeljem iz-

varstva iz Kranja se daje na znanje, da bo v Kranju dne 17. januarja leta 1917 ponovni nabor za letnike 1898 do 1895.« — To je bilo zadnje, kar sem slišal.

Oba navedena moža, zlasti pa Mártna, smo otroci seveda spremljali na vsej njegovi poti, s »pvcac« v »gaso« in v »Zgor-nji konec«. Boben se nam je zdel nekaj imenitnega in marsikateri izmed nas je moral dobiti — seveda manjši — boben ob kaki priložnosti za darilo.

A. Tišler

NEKDANJA TRŽIŠKA GOVORICA

Karkoli že kdo piše o nekdanjih tržiških razmerah, ne more mimo narečja naših prednikov. Pristo nekdanje tržiško narečje se sedaj že redko sliši. Govorili so ga domačini in se je ohranilo iz roda v rod. Bolj je ohranilo iz roda v rod. Bolj pa se je začela večati industrija in z njo vred doseljevalci in z njo vred doseljevalci, zlasti po prvi, še več pa po drugi svetovni vojni, je začel tržiški dialekt polagoma izginjati. Mladina se je tudi v šolah in izobraževalnih društvih naučila več ali manj knjižnega jezika. Nekdanje, nekoliko pojocje zategnjeno tržiško narečje je vsebovalo najmanj tretjino spakedrank, povzetih iz nemščine. Tega seveda ne smemo šteti našim prednikom v zlo. Narečje je so izoblikovale tedanje razmere.

Velik je bil promet čez Ljubelj, imeli smo prenočišča za tujce (še danes imenujemo hišo na Koroški cesti »Vanderhovca«). Vse uradne listine so bile nemške, uradne osebe smo imenovali purgermajster, sekretar, gemajnedinar, šuldinar, žendar, nohtvahter itd. Solska izpričevala smo imenovali »cajgnes« in rede: najslabšega finfar, potem firar, drajer, cvajer, sedanjega odličnega pa ajnzar. Razen uradnih izrazov je bilo med tržiško govoricico vse polno spakedrank za obrtniško ročno

orodje in izdelke, oziroma polizdelke. Naši ljudje so odhajali v »fremd« na Koroško in še dalje. Naučili so se tam svoje stroke, razen tega pa tudi imen za orodje, material itd.

Iz tujine prinesene izraze so naši ljudje uporabljali tudi po vrnitvi v domovino. Tako je nastal za cel slovar spakedrank med tržiškim narečjem. Ko sem bil še vajenec, sem poznal slovenske izraze samo za kladivo, klešče in škarje, vse drugo orodje so po čevljarskih delavnicah imenovali z nemškimi izrazi. Šele po prvi svetovni vojni, ko se je začelo spopolnjevat naše strokovno šolstvo, so se naši domači strokovnjaki lotili tudi slovenskega izrazoslovja ter naši mladini priskrbeli na stošne imen za obrtniško orodje, material in razne faze dela. Kljub temu pa v domači govoricici še vedno pogosto imenujemo marsikaj po nepotrebnem s tujkimi. Zlasti v strokovnem izrazoslovju nam še vedno manjkajo nekatera imena.

A. Tišler

Kino

14. do 15. februarja angleški film »Zgodba iz naslovne strani«.

16. do 18. februarja ameriški barvni film »Velika noč Casanove«.

19. do 20. februarja francoski film »Vaš zvesti Blek«.

21. do 22. februarja ameriški barvni film »Gog«.

23. do 25. februarja ameriški barvni film »Rumeno nebo«.

26. do 27. februarja ameriški film »Stopnice za služinčade«.

28. februarja do 1. marca angleški film »Vabilo«.

PREKLIC

Preključujem vse neresnične besede, katere sem uporabljala proti Veri Indihar, stanujoči v Tržiču, Kurnikova pot št. 1.

Franca Kniflic,
Tržič, Virje 22.

viralna slatina, o čemer pa danes ni nobene sledi več. Taka slatina izvira blizu Kamne gorice, ki sem si jo svoj čas ogledal. Svet na Gorenjskem je namreč vulkanski. O tem pričajo slatine, toplice in kamenine kot vulkanski groh, porfir, tonalit itd. Zato je najmanj dvomno, da je tudi tu svoj čas obstajal kisli vrelec, po čemer je vas dobila ime Slatina.

Slatina stoji 633 m visoko nad morjem. Zdi se mi, da je zahodni del vasi ob pokolu starejšega nastanka, medtem ko je del ob cesti mlajši. Po neki statistiki iz leta 1817 je vas štela 16 hiš s 77 ljudmi. Danes je samo še 13 hiš, tri so medtem razpadle.

Slatinska hišna imena so: Matic, Tacman, Krištan, Matevžek, Jurgelj, Boštan, Zdoven, Rnáj, Žebur, Vrbanc, Kolman, Tomažin, Matizelj, Stefan. Razpadle hiše: Žebrevova kajža, Žnidarjeva hiša ter Tomažičeva.

Od hiš naj posebej omenjam Jurgeljevo nad cesto ob vhodu v vas. Hiša je lesena, kakor da je ohranjena iz prastare dobe. Pred hišo je močno razrašeno grmovje zelenike (pušpana) in bršljana, kar dela stavbo še bolj arhaično in zanimivo. Jurgeljeva hiša je tesno povezana s partizanstvom, ki so tu imeli svoj dom. Tu so sprejemali za partizane pakete in pisma, svojci so tu dajali in sprejemali informacije.

Naslednja hiša, vredna omembe, je Zdobovina. Tu je gospodaril ponosni rod Kolmanovih, ki se je sem doselil iz sosednjih Begunj. Ljudje so bili zelo vedoželjni,

mного so brali, radi so prebirali Mohorjeve knjige in kar jim je prišlo pod roko. Vneti so bili za domačo pesem, zato so se tam radi zbirali vaški fantje in po opravljenem delu kakšno zakrožili. Zdobovina je daleč naokrog slovela po izbor-nem sadju in napredni živinoreji. Takih gospodarstev se je tedaj dobilo malo na Gorenjskem. Tradicija in napredni duh sta si tu podajala roko. Žal je zob časa tudi tu navrtal svojo odprtno in nekdanje patriarhalne razmere čokaj spremenil.

V Žebretovi kajži je stanovala stara žena Lenka in se preživljala z žganjekubo. V tem poklicu je bila neprekosljiva mojstrica. Kuhala je žganje vsake vrste za druge ljudi, ki so ji prinesli borovnice, brinja, bezga, hrušk, jabolk in češenj. Tudi sama je včasih zvrnila kak kozarček in pri tem po stari navadi zaukala. Imenovana Lenka je bila pravi vaški original, vredn pisateljske obdelave.

V vasi je živel še druga taka oseba. Vsi so jo poznali pod imenom Kolmanova Lucija. Trgovala je s pečenimi štrukli. V Hudem grabnu jih je pekla Neža Klein-dienst, podjetna žena in izborna gospo-dinja. Štruklji so bili veliki štiri prste in posuti z orehi ter ocvetbi. Bili so nenavajno okrašeni, dobri za oko in zob. Prodajali so jih po grošu. Nikjer drugod ni bilo dobiti takih.

Sloveča hiša je bila tudi Matizeljnova. Stari Matizelj se je spoznal na živinske bolezni in so ga klicali v primerih bolezni živine od blizu in daleč. Še mlaj je odšel v Tirole, se tam izučil za kovača in

Eno najdelavnejših društev Tržiča je zborovalo

Da so se skupščine Avtomoto društva Tržič dne 14. januarja udeležili zastopniki ljudske oblasti, okraja in občine, zastopniki političnih organizacij, JLA in najvišji republiški športni funkcionarji, dokazuje, kako visoko cenjeno je to društvo. Menda še nobeno društvo v Tržiču ni doživelo takega obiska na skupščini. Velika dvorana TVD Partizan ni mogla sprejeti vseh stotin udeležencev, ki so napolnili tudi stranske prostore in so mnogi morali celo oditi, ker ni bilo prostora. Dolge kolone avtobusov in avtomobilov tujih gostov so zasedle vso cesto. V izčrpnem pročitlu je predsednik društva tov. Jože Jurjevčič prikazal delo društva, ki je v kratki dobi svojega obstanka izšlo 688 šoferjev, kar že nekaj pomeni v državnoobrambnem oziru. Društvo šteje 634 članov, ki so vsi do dinarja poravnali članarino. Premoženje društva obstoji v pretežni meri v vozilih, ki so po skromni oceni vredna vsaj 7 in pol milijona dinarjev. Lani je AMD imelo 3 in pol milijona dinarjev dohodkov in enako vsoto izdatkov. Ogronomno delo je društvo zmagovalo s pomočjo gospodarske, turistične, propagandne, športne, šolske, pionirske in cestno prometne komisije. V rokah AMD je bila izvedba mednarodnih avtomoto dirk na Ljubelj. Da je izvedba celotne organizacije bila brezhibna, so priznali tudi inozemski veliki športni listi. Dirkači društva so se udeležili številnih partrčnih, ocenjevalnih in hitrostnih tekem širom po državi in pri tem dosegli številne uspehe. Omembe vredno je, da je ekipa AMD na mednarodni alpski vožnji zasedla drugo mesto, takoj za ekipo CSR, v generalnem plasmaju pa je v ocenjevalni vožnji od stadiona do Belega dvora v Beogradu za-

sedel prvo mesto član AMD v Tržiču.

O delu so poročali še funkcionarji društva. Propagandna komisija je priredila tri razstave in je najbolj uspela zadnja, ki je bila odprta dan pred občinim zborom v s'ndikalni dvorani. — Neštevilno diplom, pokalov, plaket in drugih nagrad, ki so jih osvojili člani AMD, so prikazali tisočem obiskovalcem te razstave agilnost društva, njegovo rast in krepitev pa je dokazoval razstavljeni društveni arhiv, ki je najbrže mnogo večji kot marsikateriga zelo velikega podjetja. Društvo nima administratorja in so funkcionarji svoje delo opravljali brezplačno. Izvoljen je bil stari odbor, saj bi verjetno vsaka sprememba v odboru bila v škodo društva. Predsednik tov. Jurjevčič je dejal: »Osnovna naloga naše organizacije je utrjevanje gospodarske in obrambne moči naše domovine, v razvoju in napredku turizma, športa in tehnike, napredku varnosti prometa!«

Društvu je javno čestital predsednik glav. odbora Ljudske tehnike Slovenije Milko Goršič, ki je nato podelil srebrno plaketo centralnega odbora Ljudske tehnike Jugoslavije in diplomo glavnega odbora kot visoko odlikovanje najvišjih predstavnikov našega športa.

POSREDOVANJA

Radio znamke Marelli, šestcevn, v dobrem stanju, po ugodni ceni naprodaj. Več se poizve v pisarni Turističnega društva.

Zamenjam enosobno komfortno stanovanje v Ljubljani za enako v Tržiču ali Kranju. Naslov se poizve v pisarni Turističnega društva.

prinesel s seboj znanje o živinozdravstvu. Znal je zagovarjati tudi uroke.

Se eno posebnost ima Slatina, namreč razvaline starolavnega gradu.

Na hribu nad vasjo, ki zapira vhod v dolino Drago, je stal v srednjem veku prostoren grad. Zgodovina o njem malo ve, razvaline pa še danes stojijo. Okoliško prebivalstvo je grad poznalo pod imenom Klanec (odtod nem. Glantz). Ko so se ob koncu srednjega veka Lambergi preselili s Hudega gradu (Altguttenberg) nad Tržičem na grad Kamen v Begunjah, so hoteli imeti v svoji bližini spomin na nekdanji Guttenberg, pa so ime Glantz enostavno zamenjali z imenom Guttenberg. Od takrat obstoji naziv Glantz-Guttenberg.

Po ljudskem izročilu, ki še do danes ni zamrlo, je pred 350. leti več grajski hrib pokrivala vinska trta. Ob priliki sem že pisal, da so v zgodnjem srednjem veku po vsej Gorenjski na raznih krajih imeli vino-trade. To je izpričano v Lešah, v Slatini in tudi v Kovorju. V teh krajih vino-radov že davno ni več, pač pa tod izborno uspeva sadje.

Zemlja v Slatini je dobra in rodovitna. Ljudje so pridni in marljivi. Svet je skrbno obdelan.

Marsikaj skriva slatinska zgodovina v sebi. Burni časi so šli toč mimo. Vas je na izpostavljenem ozemlju. Tudi v najnovšem času, v dobi okupacije, so vaščani častno izvršili svojo domovinsko dolžnost.

Prof. Simon Millač

„Saobračaj“ o ljubeljskih dirkah

(Nadaljevanje)

NEKAJ SLIČIC

Pred Kranjem je počila zaradi vibracije cev, ki spaja rezervoar sistema za zaviranje s črpalko. Olje za zavoro je curjalo z našega avtomobilčka. Privlekel sem se do Kranja in nekaj minut pred zapiranjem delavnice (pazite, bila je sobota, a glavni treni na Ljubelju se je pričel okoli tretje ure), sem prišel do servisne postaje „Agro servis“. „Greste na Ljubelju?“ „Da.“ In čez nekaj minut je že ležal pod strojem mehanik. Cev je bila sneta, zakrpana, montirana. Dvajset minut po končanem delovnem času je bila „žabica“ ponovno sposobna za vožnjo. Čakali so na to poslovdjca in nameščence v pisarni, ki je moral napisati račun in še en mehanik za vsak primer. Ko je bil račun napisan, sem pričakoval liste lepe dodatke za nadurno delo, za čakanje itd. Vse je bilo plačano z 200 din (z besedami dvesto dinarji) in s pristrčnim nasmehom „Nasvidenje na Ljubelju!“ Odrznel sem v smeri proti Tržiču, opravil posel okoli prijave (tudi to je posebno poglavje), ter okoli treh nadaljeval pot na Ljubelju. Na klancih pred startom sem srečal tovariše iz servisne postaje. Prijateljski in tovariški „Zdravo“, „Kako gre to polinček?“

Tako je bilo po lokalih v Ljubljani, po cestah Slovenije, da ne govorim o Tržiču samem. Zamislite si majhno mestece, polno industrije, v katero se nenadoma zgrne reka ljudi. Vsem tem

je treba pripraviti ležišče, vse odpraviti do dirkališča, ki je 7 km daleč, za vse te se je treba pobrigati, da dobe jesti in piti na 5 km dolgi dirkalni poti, vse potem ponovno odpeljati z dirkališča v Tržič in po celi Sloveniji.

Začnimo s prenočiščem. Gostinstvo v Tržiču je oskrbevalo 6 (šest) sob za namestitev nekaj tisočev ljudi. Ali vendar je vsak poedinec v Tržiču spal v urejen in čisti postelji. Skrivnost... ne! Vsak prebivalec Tržiča, ki se je v svojem lastnem stanovanju lahko stisnil, je dal na razpolago organizatorjem svojo lastno posteljo, svojo lastno sobo. Družina, pri kateri sem stanoval, se je stisnila vsa v eno sobo, da sem se lahko jaz vsečil v njihovo sobo, v posteljo enega člana te družine, medtem ko so se oni stisnili na tri postelje, divan in tla. In stotine ljudi je spalo. V uradu za razmestitev gostov je neki starejši človek z meko tovarišico v dovršenem miru pregledoval spisek prostih sob, dajal napotnice za sobe, pobiral nočnino (za dvojce ljudi 400 din... hej... hotelirji!) in dajal prijavnice. Vse to se je dogajalo na enem in istem mestu, da niti ene minute ni bilo stiske, vpitja in nervoze.

Stiska, vpitje in nervoze in drenjanje pa je bilo zopet enkrat pri profesionalnih gostincih (zgrešen je ta naziv, bilo bi ga treba menjati). Kot vsak prebivalec ne samo Tržiča, temveč tudi Slovenije, so vedeli gostinci v Tržiču, da bo ta dva dni v Tržiču na tisoče in tisoče ljudi. Toda oni se niso pobrigali, da povečajo število personala za ta dva

dni, tako da je stotine in stotine ljudi čakalo v repu na vrsto. Edino pri njih je bila napn tako znana in tako nepotrebna nervoza in jeza pred kosilom, za časa kosila in po kosilu. V vsej vzorni organizaciji je edino gostinstvo odpovedalo.

Računamo, da je na strmih Ljubelja bilo okrog 20.000 ljudi. Ali si morete predstavljati, kaj se pravi regulirati promet, ki je teh 20.000 ljudi brez kake nesreče odpravil do 7 km oddaljenega starta? Da dodam: cesta je do starta široka samo 5 metrov, a večkrat celo ožja, s priličnim vzponom in še lepšimi ovinkami. Od Tržiča pa do platoja, na katerem je bila tribuna (okoli 10 km), je na vsakem nepreglednem ovinku stal po en mlad Tržičan, (ki bi tudi sam rad gledal dirke), oblečen v sivo delovno obleko z rdečim trakom okrog roke in urejal promet. Desetine velikih avtobusov mestnega prometnega podjetja iz Ljubljane (zagrebški tramvaj!) je prišla v Tržič, da prevažajo ljudi, a organizacija prevoza je bila v rokah podjetja SAP, (kaj mislite o tem, tovariši iz naših podjetij?) Ti ogromni in moderni avtobusi so stalno krožili od Tržiča do starta, a reka osebnih avtomobilov in motociklov je neprekinjeno tekla. ponavljam, neprekinjeno, eden za drugim v smeri proti startu in dalje na plato proti carinarnici. In ni bilo zastanka niti za trenutek. Tisti, kateremu je „crknil stroj“, in takih je bilo, na njihovo žalost, precej, so potiskali svoje stroje iz te reke v stran, samo da niso motili drugih.

Vozni red proge LJUBLJANA — KRANJ — TRŽIČ

Velja od 1. 2. 1957 dalje

Ljubljana	odhod	6.00	8.30	11.00	11.45	13.00	13.30	17.00	18.00	19.00	20.30	23.30		
Šentvid		6.10	8.40	11.10	11.55	13.10	13.40	17.10	18.10	19.10	20.40	23.40		
Medvode		6.20	8.50	11.20	12.05	13.20	13.50	17.20	18.20	19.20	20.50	23.50		
Kranj		6.40	9.10	11.40	12.25	13.40	14.10	17.40	18.40	19.40	21.10	0.10		
Naklo		6.45	9.15	11.45	12.30	12.45	14.15	17.45	18.45	19.45	21.15	0.15		
Križe		7.00	9.30	12.00	12.45	14.00	14.30	18.00	19.00	20.00	21.30	0.30		
Tržič	prihod	7.10	9.40	12.10	12.55	14.10	14.40	18.10	19.10	20.10	21.40	0.40		
Tržič	odhod	5.10	6.15	7.15	8.00	9.00	10.15	13.00	13.30	14.30	16.30	18.30		
Križe		5.20	6.25	7.25	8.10	9.10	10.25	13.10	13.40	14.40	16.40	18.40		
Naklo		5.35	6.40	7.40	8.25	9.25	10.40	13.25	13.55	14.55	16.55	18.55		
Kranj		5.45	6.50	7.50	8.35	9.35	10.50	13.35	14.05	15.05	17.05	19.05		
Medvode		6.00	7.05	8.05	8.50	9.50	11.05	13.50	14.20	15.20	17.20	19.20		
Šentvid		6.10	7.15	8.15	9.00	10.00	11.15	14.00	14.30	15.30	17.30	19.30		
Ljubljana	prihod	6.20	7.25	8.25	9.10	10.10	11.25	14.10	14.40	15.40	17.40	19.40		
7.00	11.00	15.00	17.00	19.00	23.00	odhod	Ljubljana	prihod	6.20	8.30	10.10	14.20	18.40	20.40
7.10	11.10	15.10	17.10	19.10	23.10		Šentvid		6.10	8.20	10.00	14.00	18.30	20.30
7.20	11.20	15.20	17.20	19.20	23.20		Medvode		6.00	8.10	9.50	13.50	18.20	20.20
7.40	11.40	15.40	17.40	19.40	22.40		Kranj		5.45	7.55	9.35	13.35	18.05	20.05
7.45	11.45	15.45	17.45	19.45	23.45		Naklo		5.35	7.45	9.25	13.25	17.55	19.55
8.00	12.00	16.00	18.00	20.00	24.00		Križe		5.20	7.30	9.10	13.10	17.40	19.40
8.10	12.10	16.10	18.10	20.10	24.10	prihod	Tržič	odhod	5.10	7.20	9.00	12.00	17.30	19.30

* Samo ob sobotah

ZAHVALA

Najprisrčneje se zahvaljujemo vsem, ki so našo ljubijeno

Heleneo

spremili na njeni zadnji poti, ji prinesli cvetja na krsto in sočustvovali z nami.

Posebej se zahvaljujemo domačemu župniku za tolažilne besede, šol. vodstvu v Križah za vso brigo in spremstvo in dragi Mariji, ki se je ob odprtem grobu poslovila od nje.

Družina Primožičeva,
Križe 77.

POZIV VSEM
REZ. OFICIRJEM
OBČINE TRŽIČ

Pozivamo vse rez. oficirje, ki še niso vrnili anketnega lista, da ga vrnejo osebno ali kakor koli tov. Bojanu Plahuti, Trg svobode 23, pritličje levo, najkasneje do konca meseca februarja 1957.

Odbor UROJ, Tržič

FOTO-AMATERSKI KLUB
V TRŽIČU

vabi vse ljubitelje fotografije, da se prijavijo do 25. februarja v knjigarni za trimesečni A tečaj, ki se bo začel z marcem in vršil enkrat tedensko. Tečaj bo vseboval teoretično in praktično znanje iz fotografije.

Vodili ga bodo priznani fotografi - amaterji: Peter Fajfar, Jože Hočevar, Janez Perko itd.

OBJAVA

Zadružna poslovna zveza VIS obvešča prebivalstvo, da je odprla svojo poslovalnico v Tržiču, Blejska cesta št. 11, kjer točijo preko ulice pristna priznana najboljša dalmatinska vina z otoka Visa. Cene nizke, postrežba solidna. Poslužite se ugodne prilike za nabavo pristnega vina!